



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis
Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis
Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum
Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...**

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

§. 8. De profectu in modo & ratione meditandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

Legat Historiam Evangelicam; & videbit, quam graviter in iudicando erraverint, Sacerdotes, Pharisei, & Scribæ circa Christum & Præcursores ejus Joannem: cum tamen putarent se conformiter S. Scripturæ judicare. Tutius igitur & securius procedit, qui de omnibus benè, quam qui de uno aliquo malè sentit. *Nam qui proclivior est ad benè credendum de homine, quam ad malè suspicandum, non se multum dolet errare, cum benè credit etiam de malo. Periculosum est autem, cum quis malè senserit fortè de bonè, nesciens qualis sit. Quid perdo, si credo, quia bonus est; Si incertum, utrum sit malus?* inquit S. Augustinus in Psalm. 147.

Tertium medium est charitas erga proximum: Nam quem veraciter diligimus, illius verba & facta non sinistrè interpretamur, sed à culpâ excusamus, & in bonam partem trahimus; quia *charitas non cogitat malum. 1. Corinth. 13.* Sicut experimur in parentibus, qui sæpè in liberis suis laudant & approbant etiam illa, quæ alii homines vituperant & carpunt.

§. 8.

De profectu in modo & ratione meditandi.

281. Quatuor modis sive exercitiis potissimum accedimus ad Deum, teste S. Bernardo, *Lectio* scilicet, *meditatione*, *oratione*, & *contemplatione*. Per ipsum verò amoris exercitium

exercitium Anima Deo plenè conjungitur, unitur, & adhæret. De Lectione jam suprà in primo gradu pluribus egi: Quibus hic solum ex Ludovico Granatenſi. *De perfect. Amoris Dei* addendum, quod inter lectiones ea plus faciat ad conjunctionem cum Deo, *qua magis est affectuosa, devota, & plus habet Amoris Divini*; cujusmodi est lectio meditationum S. Augustini, *stimuli Amoris S. Bonaventurae &c.* De meditatione & reliquis dicam in sequentibus. Itaq; quamvis suadendum sit *incipientibus* & Tyronibus, ut meditationes suas quotidianas desumant ex aliquo libro jam formatas, & in sua puncta ab Authore libri distributas. Nihilominus postquam usum & praxin meditandi satis didicerunt, & in eâ arte se diu exercuerunt, non est amplius necesse hujusmodi libris inhærere; sed possunt ipsi materias fini & intentioni suæ convenientes sibi juxta spirituales suam indigentiam & necessitatem, aut utilitatem selegere, & meliori modo disponere v. g. ad perfectum faciendum in Humilitate possunt sibi pro meditatione assumere Historiam illam Christi, apud Joann. c. 13. lavantis pedes discipulorum. Pro incremento Paupertatis serviet textus Matth. 8. *Filius hominis non habet, ubi caput reclinet &c.* Ad perfectam obedientiam obtinendam accommodatus erit pro meditatione textus S. Pauli *Philipp. 2. Factus est obediens usq; ad mortem.* Et sic de reliquis. Vide sententias suprà allatas ex S. Scripturâ contrarientationes frequentiores. Modus autem &

ratio

ratio procedendi in meditatione poterit esse
vel per *puncta plura*, sicut tradidimus *suprà* in
gradu primo: vel sine punctis per *considerationem*
personarum in mysterio aliquo Fidei occur-
rentium; aut per *considerationem Actionis*;
aut plurium Actionum personæ, vel personarum;
aut per *expansionem verborum* personæ;
vel textuum & sententiarum S. Scripturæ. Cir-
ca *personas* considerari possunt earum Nomina;
quomodo S. Bernardus *serm. 1. super Missus est*
expendit Nomina Angeli Gabrielis, civitatis
Nazareth, Josephi, Beatæ Virginis &c. dicens:
*Quid sibi voluit Evangelista tot propria nomi-
na rerum in hoc loco tam signanter exprimere?*
putasne aliquid horum supervacue positum sit?
nequaquam: plena quippe sunt omnia supernis
Mysteriis &c. Secundo possunt considerari
ætas, status, Officium, Bona externa, corporis
& animi constitutio &c. Sicut facit S. Ambrosi-
us in *Lucam*, dum ait: *Virgo generat, sterilis*
parit, mutus loquitur, Elisabeth prophetat,
Magus adorat, utero clausus Joannes exultat,
vidua confitetur, Justus expectat &c. Item
S. Hieronymus in c. 19. *Matth.* Petrus piscator
erat, *cibos manu & arte quarebat; & tamen*
loquitur confidenter: Ecce nos reliquimus omnia &c.

Circa *Actiones* personarum & circumstan-
tias Actionum possunt considerari sequentia:
Primò *Finis*, quis & qualis fuerit, bonus an ma-
lus &c. Secundo *causa efficiens* Actionum,
physica, vel moralis; cujusmodi est Imperans
con-

consulens &c. Tertiò *qualitas* Actionum, an fuerint crudeles, voluntariæ &c. Quartò *locus*, in quo exercitæ sunt Actiones v. g. Flagellatio Christi in atrio Pilati, captivitas in horto, crucifixio in monte Calvariæ. Quintò *tempus*, in quo Actio aliqua contigit, v. g. Nativitas Christi in hyeme, mors & Resurrectio in vere, prædicatio in anno ætatis trigesimo &c.

Circa *Verba* & locutiones personarum, vel circa sententias S. Scripturæ præsupponendum est, quod nullum sit verbum in omnibus Libris & capitulis Bibliorum redundans & superfluum. *Nihil temerè & fortuitò loquitur Divina Scriptura; sed & Syllaba & apiculus reconditum habet thesaurum;* inquit S. Chrysostomus homil. 18. in Genes. Et S. Gregorius Nyssenus de Gen. hom. Grave nefas est dicere, in Scripturâ verbum aliquod redundare. Item S. Bernardus serm. 1. super missus est: *Si nec folium de arbore sine causâ, nec unus ex passeribus sine Patre cælesti cadit super terram: putem ego, de ore Sancti Evangelistæ superfluum diffluere verbum? Non puto: plena quippe sunt omnia supernis mysteriis.* Hoc præsupposito rectè concluditur, in meditatione & consideratione cujusvis sententiæ Divinæ Scripturæ nullum verbum esse transiliendum quasi superfluum, aut impertinens, aut inutile, sed omnia & singula verba esse accuratè examinanda & perpendenda, imò & syllabas verborum; Sicut ait S. Basilius lib. 1. de Spiritu Sancto: *Nobis præscriptum est, ut si-*

miles e
fas est.
ne. C
autem
sunt di
cutere
det nos
bis) nu
sus sui
cedente
ratione
Et S. C
putetis
Nihil e
aliqua
in se h
dum, i
ad orn
sed om
aliquo
ruendi
denda
libet v
canda
ciat, v
peccat
propos
nis &c
Por
quod
conjun
tur ci

miles efficiamur Deo, quatenus humana natura
 fas est. Porro similitudo non est absq; cognitio-
 ne. Cognitio verò doctrinā paratur. Doctrina
 autem initium est Oratio. Orationis partes
 sunt dictiones & Syllabae. Proinde Syllabas ex-
 cutere non est aberrare à scopo. Quod si quis ri-
 det nostram circa Syllabas (ut Psalmi utar ver-
 bis) nugacitatem; ipse quidem infrugiferum ri-
 sū sui fructum metet: Nos verò haud unquam
 cedentes hominum convitiis, nec illorum vitupe-
 ratione dejecti, vestigandi studium deseremus.
 Et S. Chrysostomus homil. 28. in Genes. Non
 putetis obsecro, hoc absq; causā fuisse adiectum.
 Nihil enim est in Divinā Scripturā, quod non
 aliquā ratione dictum sit: quod & non latentem
 in se habeat utilitatem. Unde non est putan-
 dum, in Divinis Scripturis usurpari Synonyma
 ad ornatum; uti faciunt Scriptores prophani:
 sed omnia verba etiam minutissima significant
 aliquod mysterium, & præbent occasionem e-
 ruendi alicujus conceptus boni; ideoq; perpen-
 denda sunt singillatim, & ordinatè; ac post quam
 libet voculam per intellectum expensam appli-
 canda est voluntas, ut affectum indè bonum eli-
 ciat, vel Amoris, vel timoris, vel doloris de
 peccatis, vel desiderii Bonorum cœlestium &c.
 propositumq; concipiat emendationis, perfectio-
 nis &c.

Porro notat Ludovicus Granatensis suprā,
 quod inter meditationes eæ sint utiliores ad
 conjungendam cum Deo animam, quæ versan-
 tur circa Beneficia, & Perfectiones Dei, om-

R r

niaq;

niaq; alia, quæ possunt in nobis amorem Divinum accendere. Cujusmodi meditationes plures adfert idem Author *lib. cit. circa finem.*

§. 9.

De profectu in modo orandi.

282. **P**ER *orationem* hic intelligitur brevis & frequens ad Deum *aspiratio*; cuius iuge exercitium valet plurimum ad unionem cum Deo; sicut cum aliis Scriptoribus illuminatissimis testatur Cardinalis Bona *in viâ compendij ad Deum c. 5.* Undè quidam Doctor apud Ludovicum Granatensem *suprà* ait: *Et si multa via sunt, quibus ad perfectionem pervenitur; tamen compendiosissima & efficacissima est hac, quam docet S. Dionysius & multi alii post illum nempe elevare cor nostrum ad Deum cum affectibus & desideriis amore ipsius inflammatus, conversando cum eo, & cum eo colloquendo, incedendo semper collectis animæ viribus in illius conspectu, & eliciendo ex omnibus rebus incentiva quadam ad illum melius cognoscendum, & ferventiùs amandum.* Sunt autem *aspirationes* nihil aliud, quàm brevissimæ quædam orationes, sive mente solâ, sive mente simul ac ore conceptæ, & prolata; quibus debet anima fidelis in quovis loco & tempore assuescere, & frequenter incumbere, cor suum & voluntatem ad Deum erigens die ac nocte, domi & foris, sedens & ambulans, in quovis negotio, in quavis actione,